बाल विवाह विरुद्ध कार्यक्रम संचालन खर्च कार्यविधि, २०७९

उत्तरगया गाउँपालिकाको कार्यालय लहरेपौवा, रसुवा ।

बागमती प्रदेश ।

बालविवाह विरुद्ध कार्यक्रम संचालन खर्च कार्यविधि,२०७९

स्वीकृत मिति : २०७९।०३।२०

प्रस्तावना :

देशमा रहेको वाल विवाह जस्ता कुप्रथाहरुको अन्त्य गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने खर्च सम्वन्धी नमूना कार्यविधि, २०७९ यस उत्तरगया गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय लहरेपौवा, रसुवा द्धारा जारी ।

परिच्छेद १

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(क) यो कार्यविधिको नाम "बाल विवाह विरुद्ध कार्यक्रम संचालन खर्च कार्यविधि २०७९" रहेको छ ।

(ख) यो कार्यविधि यस उत्तरगया गाउँपालिकाको कार्यपालिकावाट स्विकृत भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

(क) "प्रदेश र स्थानीय तहको वाल अधिकार समिति"भन्नाले वालवालिका सम्वन्धी ऐन,२०७५ को दफा ६० वमोजिम गठन हुने समिति सम्झनुपर्दछ ।

(ख) "मन्त्रालय"भन्नाले महिला, वालवालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय सम्झनुपर्दछ ।

(ग) "विभाग" भन्नाले महिला तथा वालवालिका विभाग सम्झनुपर्दछ ।

(घ) "वाल विबाह" भन्नाले २० वर्ष उमेर नपुगी भएको विवाह सम्झनुपर्दछ ।

(ङ) "स्थानीय तह" भन्नाले " उत्तरगया गाउँपालिका" सम्झनुपर्दछ ।

४. सरकारी,गैर सरकारी र निजी संघ संस्थाहरुसँग समन्वय गरी वाल विवाह विरुद्ध पारिवारीक सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

५. वाल विवाह,लैंगिक विभेद र पितृसतात्मक सोच अन्त्य गर्ने कार्यमा वालक , किशोर तथा पुरुषहरुको सहभागिता गराउने सचेतना कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।

परिच्छेद ३

५. खर्च र लेखापरीक्षणः

बाल विवाह तथा बालबालिका माथि हुने हिंसाको व्यवस्थापनको लागि विभिन्न स्रोतवाट प्राप्त भएको रकम खर्च यस उत्तरगया गा.पा.को प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ । बाल विवाह तथा बालबालिका माथि हुने हिंसाको व्यवस्थापनको लागि विभिन्न स्रोतवाट प्राप्त भएको रकम खर्चको प्रचलित कानुन वमोजिम आयव्यव विवरणको लेखा राख्नुपर्नेछ । कार्यक्रम खर्चको आन्तरिक लेखापरीक्षण र अन्तिम लेखा परीक्षण गर्नुपर्नेछ । सोको प्रतिवेदन एक प्रति मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

६. प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने :

बालविवाह तथा बालबालिकामाथि हुने हिंसा व्यवस्थापन सम्वन्धि गरेका कार्यक्रमहरुको प्रगति प्रतिवेदन मासिक, त्रैमासिक, अर्धवार्षिक र वार्षिक रुपमा तयार गरी स्थानीय तहले सम्वन्धित प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालयमा र प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयले अर्धवार्षिक र वार्षिक रुपमा महिला, वालवालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयमा पठाउनुपर्ने ।

परिच्छेद : ४

७. विविधः

बाल विवाह तथा बालबालिका माथि हुने हिंसा सम्वन्धी सचेतना मुलक कार्यकम संचालन गर्दा बालविबाह अन्त्यका लागि राष्ट्रिय रणनीतिलाई समेत आधार मान्नुपर्नेछ । नेपालको सन्दर्भमा स्थानीय शासनलाई एउटा नयाँ सोच एवं अवधारणा मानिन्छ । किनकि बाल अधिकार प्रवर्द्धनका लागि विगतमा संवैधानिक,कानूनी एवं संस्थागत व्यवस्थाको थालनी भएको भएता पनि यस

४. सरकारी,गैर सरकारी र निजी संघ संस्थाहरुसँग समन्वय गरी वाल विवाह विरुद्ध पारिवारीक सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

५. वाल विवाह,लैंगिक विभेद र पितृसतात्मक सोच अन्त्य गर्ने कार्यमा वालक , किशोर तथा पुरुषहरुको सहभागिता गराउने सचेतना कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।

परिच्छेद ३

५. खर्च र लेखापरीक्षणः

बाल विवाह तथा बालबालिका माथि हुने हिंसाको व्यवस्थापनको लागि विभिन्न स्रोतवाट प्राप्त भएको रकम खर्च यस उत्तरगया गा.पा.को प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ । बाल विवाह तथा बालबालिका माथि हुने हिंसाको व्यवस्थापनको लागि विभिन्न स्रोतवाट प्राप्त भएको रकम खर्चको प्रचलित कानुन वमोजिम आयव्यव विवरणको लेखा राख्नुपर्नेछ । कार्यक्रम खर्चको आन्तरिक लेखापरीक्षण र अन्तिम लेखा परीक्षण गर्नुपर्नेछ । सोको प्रतिवेदन एक प्रति मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

६. प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने :

बालविवाह तथा बालबालिकामाथि हुने हिंसा व्यवस्थापन सम्वन्धि गरेका कार्यक्रमहरुको प्रगति प्रतिवेदन मासिक, त्रैमासिक, अर्धवार्षिक र वार्षिक रुपमा तयार गरी स्थानीय तहले सम्वन्धित प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालयमा र प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयले अर्धवार्षिक र वार्षिक रुपमा महिला, वालवालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयमा पठाउनुपर्ने ।

परिच्छेद : ४

७. विविधः

बाल विवाह तथा बालबालिका माथि हुने हिंसा सम्वन्धी सचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गर्दा बालविबाह अन्त्यका लागि राष्ट्रिय रणनीतिलाई समेत आधार मान्नुपर्नेछ । नेपालको सन्दर्भमा स्थानीय शासनलाई एउटा नयाँ सोच एवं अवधारणा मानिन्छ । किनकि बाल अधिकार प्रवर्द्धनका लागि विगतमा संवैधानिक,कानूनी एवं संस्थागत व्यवस्थाको थालनी भएको भएता पनि यस

अवधारणाले कार्यान्वयनमा मुर्त रुप प्राप्त गर्न बाँकी नै छ ।महिला,बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, युनिसेफ, केन्द्रीय बालकल्याण समिति र केही अन्तर्राष्ट्रिय गैससहरुले यस अवधारणालाई प्रवर्द्धन गर्ने प्रयास गरे पश्यात् बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणा कार्यान्वयमा आएको छ ।बाल अधिकार सम्बन्धि अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि,१९९०,यसका लागि नेपालको संविधान,२०७२ ले आधारभूत मानव अधिकार र मौलिक हक अर्न्तगत बालबालिकाको हक प्रत्याभूति गर्नुका साथै धारा १८ मा समानताको हक अन्तर्गत कसैलाई पनि कानुनको समान संरक्षणवाट वञ्चित नगरिने तर बालबालिकाको संरक्षण सशक्तिकरण र विकासको लागि कानुन द्धारा विशेष व्यवस्था गर्ने कुरा उल्लेख गरेको छ ।त्यस्तै स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय योजना तर्जुमा गर्दा बालबालिकाको प्रत्यक्ष रुपमा लाभ पुग्ने गरी योजनाहरु छान्न प्राथमिकता दिनु पर्ने उल्लेख गरेको छ । पन्ध्रौ पञ्चबर्षिय योजनामा बालमैत्री कार्यक्रम लागु गरिने बालमैत्री अभियानको स्पष्ट खाका र सुचकहरु बनाई योजना तर्जुमा प्रक्रियामा बालबालिकाको सहभागिता बढाउने तथा स्थानीय सामुदायिक विकास कार्यक्रम,युनिसेफ र नेपाल सरकारको राष्ट्रिय कार्य योजना लगायतका दस्तावेजहरुले समेत यस अवधारणालाई प्रवर्द्धन गर्ने प्रयास गरेका छन । अतः यिनै विषयहरुलाई संस्थागत गर्न यो कार्यक्रमले मद्दत गर्ने भएकोले बालमैत्री स्थानीय तह प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि यो प्रस्ताव पत्र तयार गरीएको हो ।